

మన వెళ్ళం

మోక్షమండ్రో తోకొసుంయ్య

అమె ఎలా పరిచయమెందో మరిచిపోయానుగాని, పరిచయమైన అమెను మాత్రం మరిచిపోలేకుండా వున్నాను !

అమె ఎన్ని సంవత్సరాల క్రితం నా హృదయ వాదనలో ప్రవేశించిందో మర్చిపోయానుగాని, ఆ పరిధి అంతా ఆమె ఆక్రమించిందనే విషయం మర్చిపోలేకుండా వున్నాను !

గతం చెందేకళ్ళనుంచి మాహాచార్యం మేటు చర్వతంలా పెరిగిపోయింది. మర్చిపోలేని ఎన్నో మధుర సంఘటనలు నూ పరిచయాభివృద్ధికి మైలు రాళ్ళయ్యాయి !

అమెను నేను పూర్తిగా సమ్మోదించి సంపూర్ణంగా విశ్వసించాను. ఆమె నా సర్వస్వం అనుకున్నాను,

అమెతో నా బ్రతుకు బాటను బంగారు బాటగా మార్చాలనుకున్నాను. అమెను నా జీవిత భాగస్వామిగా ఎన్నుకోవాలనుకున్నాను,

కాని ఇంతలోనే అమె మోసం చేస్తుందనుకోలేదు.

ఐనా ఎవరో అన్నట్టు అడదాన్ని నమ్మమని ఎవరు చెప్పారు ?

అసలు అమె ఇలా మారిపోతానికి కారణం ?

ఏమో ! అమెకే తెలియాలి. కిటికీలోంచి తొంగిచూశాను. వాళ్ళ డాబామీద నిలబడి ఆమె నా గదికేసి చూస్తోంది.

డాబామీద నిండుగా అందంగా చక్కటి పందిరివేసారు. పందిరిలో

కుర్చీలు పేర్చారు. నాలుమూలలా ట్యూబులైట్లు అమర్చారు. ప్రతిఒక్కరి మొహంలోనూ సంతోషం ముద్రవేసు కుంది.

పట్టుచీరలలో వాళ్ళ పెద్దవాళ్ళు హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు. చూడ ముచ్చటైన పరికిణీలలో ఆమె చెల్లెళ్ళు హడావిడంతా తమదే అన్నట్లు తిరుగు తున్నారు.

ఆమె తెలటి గుంటూరు చీరపై గులాబిరంగు బెల్లీన్ జాకెట్టు వేసుకుని తలలో బాండు మల్లెలు తురుము కుంది :

నాకు పరిచయమైనప్పుడు సరిగ్గా ఇవే దుస్తులు ధరించింది.

ఏదాదీనుంచి ఆమె నాకళ్ళముందే తిరుగుతున్నా నేను గుర్తించని, నివురు గప్పిన ఆమె అందాన్ని గుర్తింప గలిగేటట్లు చేసినదుస్తులు ఇవే! అందుకే ఆ బట్టలంటే నా కంత మక్కువ. ఈ బట్టలే ఎవరైనా వేసుకుంటే ఆమె చతుక్కున జ్ఞాపకం వచ్చేది.

ఇంకా ఆమె ఇతే చూస్తోంది.

ఇష్టంలేక పోయినా కోపంగా కిటికీ తలుపులు మూసివేస్తాను.

మాటమాత్రానికైనా "రే పు మా తమ్ముడి ఉపనయనమండీ" అని చెప్పడూ? మర్యాదకైనా పిలవడూ? పిలిచినంతమాత్రాన పరుగెత్తుకెళ్ళి

వాళ్ళింట్లో తిప్పవేస్తాననుకుందా? లేక పోతే వాళ్ళ తాహతుకు నేను తగనను కుందా?

వాళ్ళింట్లో జరిగే కుభకార్యం చూసే అర్హత అప్పుడు నాకు లేదని తెలుసు :

కాని ఆ కుభకార్యం గురించి వినే అర్హత వుందిగా?

పిలవటానికి త్రీగా స్వతంత్రం లేదనుకుందాం :

ఈ విషయం చెప్పటానికి స్వతంత్రం వుందిగా?

విషయాన్ని విడచుర్ని చెపితే విన నటుసంటి మూర్ఖుడికాదుగా :

ఏమైనా ఈమధ్య ఆమె దృష్టిమారి పోయింది :

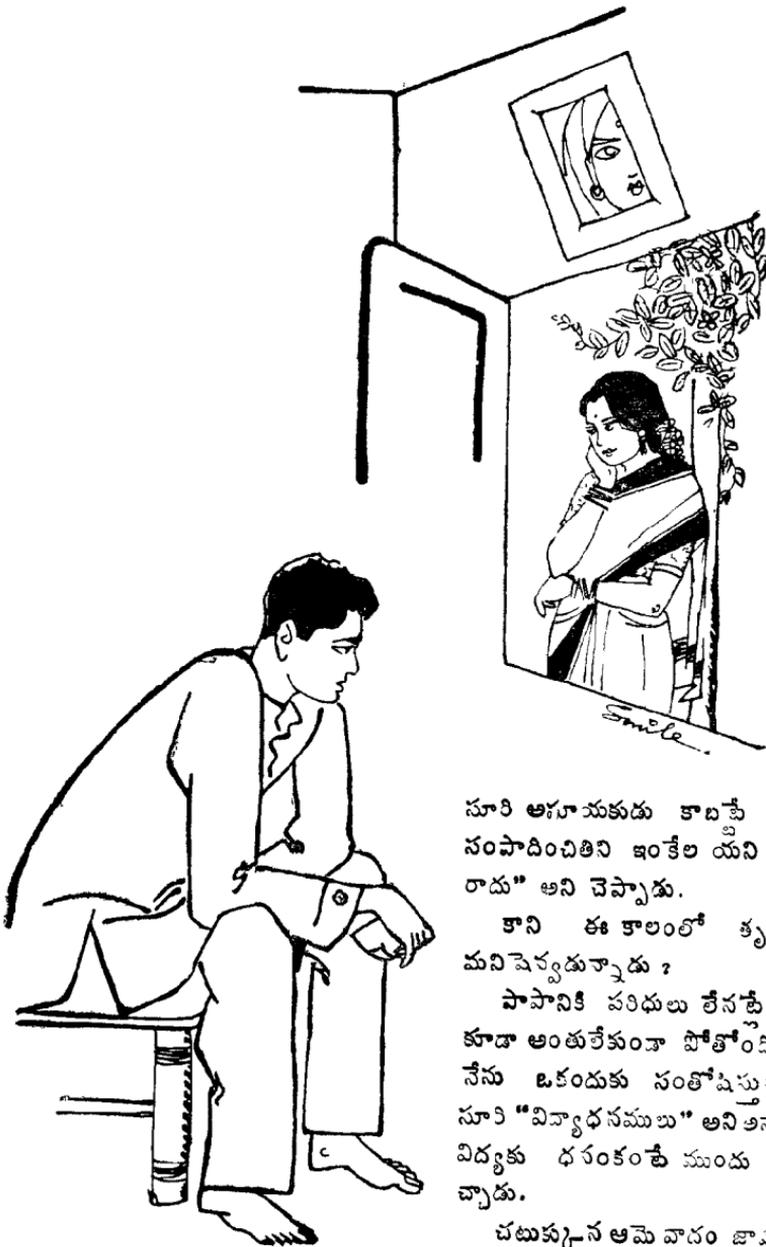
నాపై లోత పుట్టింది కాబోలు :
నాకు అందంలేదు. నాలో ఏ ఆకర్షణా లేదు:

ఆమె అప్పగన :
నాకు చెప్పుకోదగ్గ ఆస్తిలేదు.
ఆమె ఎత్తువారి చేతిబిడ్డ :
ఇక చదువు సంగతా?

విలువలేని దానిసంగతి పట్టించు కునే ఈ లోకంలో కూన్యం :

"అర్థము పురుషార్థము లోపల ను తమము. అర్థవంతున కసాధ్యము లోకమందేదియు గానము. కనుక పురుషుడు న్యాయము తప్పక ధనము సంపాదించవలెను. ఇంత సంపాదించి తిని ఇంకెలయని తనియరాదు. బుద్ధి మంతుడు డామరుణములు లేనివిని వలె విద్యాధనములు గడించును."

జాల్యంలో వల్ల నేసిన చిన్నచు సూరి ప్రబోధం జ్ఞాపకం వచ్చింది.

సూరి అనూయకుడు కాబట్టి “ఇంత సంపాదించితిని ఇంకేల యని తనియ రాదు” అని చెప్పాడు.

కాని ఈ కాలంలో కృత్రిమడె మని పెర్వడున్నాడు ?

పాపానికి పరిధులు లేనట్టే ఆశకు కూడా అంతులేకుండా పోతోంది! కాని నేను ఒకండుకు సంతోషిస్తున్నాను. సూరి “వివ్యాధనములు” అని అన్నాడు. విద్యకు ధనంకంటే ముందు చోటి వ్పాడు.

చటుక్కున ఆమె వానం జ్ఞాపకానికి వచ్చింది.

“మాస్టారు : విద్యార్థనములు అని నూని ఎందుకన్నాదో తెలుసుండి? విద్య మీకుందే గౌరవం కాద్ది అనుకునే పొరపాటు! ధన విద్యలు అని అంటే సహజం పొందికగా ఉండదని విద్యార్థనములు అని అన్నాడు. నూని చూడ దప్పుటే మోజే! లేక పోతే ‘ఇంక నంబాదించితిని ఇంకేల యని తనియరాదు’ ఎందుకు అని చెప్పాడు?”

ఈ వాదంలో నిజం లేకపోయినా త్రోసి వేయలేని వాదం : ఈ మాటలు ఆమె అన్యస్పృహ ఆమె లార్కిక దృష్టి నేను మెచ్చుకున్నాను.

కాని ఇప్పుడు ఆమె సహజ ప్రస్పృత్తి అదే అని తెల్పించే తరువాత ఆ మాటల్లో అసహ్యం నాకు స్పష్టంగా బోధపడింది.

ఆమె మారినది చెప్పటానికి ఇంత కంటే నిరూపణ ఏం కావాలి?

ఆమె మరుపులు వాళ్ళ మమతలు కంటే. ఆ మనుషులు సృష్టించిన దబ్బుకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇస్తోందని చెప్పటానికి వేరే దృష్టాంతరం ఎందుకు?

ఊరుకాని ఊరి ఎక్స్‌కర్షన్ వెళ్ళితే తినటానికి హోటల్లు లేకపోతే, తన కేరీజీలో నంబం పంది ఇచ్చిన ఆమెనా ఈమె :

నూటనాలుగు బట్టల వచ్చినా పట్టం పుచ్చుకున్న మర్నాడే ఆమె గురించి రెండు మైళ్ళు పొలం గట్టు

అడ్డుపడి చెటకు పానకం తెచ్చినప్పుడు కృతజ్ఞత కళ్ళల్లో మెరిసి పోతూంటే “మాస్టారు : నా మాటంటే మీకు ఎంత ఇదండి! నా గురించి ఇంత శ్రమపడ్డారా? మీని తెచ్చారు రాబట్టి పానకం ఇంత తీపిగా ఉంది.” అంటూ మరిసిపోయిన ఆమెనా ఈమె?

“నినిమాకు వెడుతున్నాం రండి!” అనే సందేశం నాకు అందచేయటానికి దాని ఎక్కి తన చెల్లెలుతో “మేం ఈ పూట మేట్నీ తెకతా మోచ్చి” అని ఊరంతటికి వెనిపించేలా నాకోసం అరచిన ఆమెనా ఈమె? కాలేజీలో ఏదో నాటకం వేయటానికి లాంగ్ టైం గొను నాకు రావలసివస్తే తన స్నేహితురాళ్ళ ఇళ్ళకు మండుచెండలో చెమటలు గక్కుతూ వెళ్ళి, చిట్ట చివరకు సంపాదించి “ఇదుగోనండి! ఇదేనా మీకు కావలసి? గొను?” అంటూ నా గురించే శ్రమపడ్డ ఆమెనా ఈమె?

“నేను చెప్పకుండా మా ఊరెళ్ళా సని కోపం వచ్చిందిట కదండి! ఏమీ అనికోకండి, చెప్పటానికి ద్వందితక రోయింది మరి, మా ఊరెళ్ళాలని ఇష్టం లేకపోయినా తప్పలేదండి.” అంటూ గమ్ముట్టుగా ప్రాదేయపడ్డ ఆమెనా ఈమె?

“ఇంట్లో కొంజెం హడావిడిగా ఉండటంవల్ల బులు ప్రాయటం ఆలస్యమైంది. కోసగించుకుంటున్నారా? గింతుకంటే ఓ కేజీ బాయండి. అసక

రావోయే మీ ఆవిడమీద చూపిదురు గాని. అయినా అద్యాస్యంగా నాకోవంద గ్రాములు ఇస్తా రేంటి?" అంటూ చమత్కారంగా ఉత్తరాలు వ్రాసిన ఆమెనా ఈమె?

కాదు; ముమ్మాటికి కాదు!!
 ఆనాటి ఆమె ఈనాటి ఈమెకాదు!!
 ఆమె మూర్ఖిణులైన ప్రేమ మూర్తి; నా హృదయరాణి.

ఈమె డబ్బు అనే పలయంలో చిక్కిన విషయగు,
 అంకం, హోదా, ఆస్తి మొదలైన సుకిగుండాలో దిక్కుమొక్కూలేకుండా తిరిగే కెరటం;

కిటికీ తలుపు అయిష్టంగానే తెరిచాను.

ఆమె అక్కడ లేదు;
 ఆమె అక్కడే నిల్చి నాకోసం నిశ్చించి ఉంటే నాకు కొంత శాంతి లభించేది.

కాని అలా జరగలేదు;
 నాలో ఒక్కసారి ఏదో తెలియని విచారం, నిర్లప్తత, ఉదాసీనత, ఆవేదన, అనహనం, ఆరాటం ఇంకా మాటల్లో వెలువరించలేని విరుద్ధ భావాలు కలిగాయి.

జరగదోయి ఆ కుభకార్యం ఒక్కసారిగా ఏ అనాంతరంనలో ఆగిపోతే బావుండుననిపించింది.

పరిసర ప్రపంచం ఒక నిశ్శబ్దమైన శృణానలగా మారిపోయి, చుట్టూ అంధకారం వ్యాపిస్తే ఆ శృణానంలో, ఆ

అంధకారంలో కట్టబడిన గోలమీద విశ్రాంతి తీసుకోవాలని పించింది;

దూరంగా ఎక్కడికో ఎక్కడూలేని ఎత్తైన ఓ ప్రదేశంలోకి పారిపోయి, ఆకాశంలో మినుకు మినుకు మనే నక్షత్రాలను చూస్తూ ఆ నక్షత్రాలలో ఐక్యం అయిపోవాలనిపించింది.

"నీరో" లా ప్రపంచం భగ భగ మనే మాటలలో మలమలా మాడిపోతుంటే చూస్తూ బుల్ బుల్ వాయిం చురోవాలనిపించింది.

రైల్వే స్టేషనులో ఉన్న బ్రిడ్జి ఎక్కి చుట్టూఉన్న ప్రదేశాన్ని. దూరంగా రైల్వేస్టేషన్లోకి ప్రయత్నించే రైలు వద్దాలను, చేతులు గుడిసెలో కుళ్ళిపోయినా కళ్ళు ఆమ్ముకునేందుకు జంకని యౌవ్వనాన్ని, కాబవలో ప్రతిఫలించే రోడ్లమీది బ్యూటీరైట్ల కాంతిని చూస్తూ ఓకలా ప్రతిమ అయి పోవాలనిపించింది;

ఆయోధ్యరామయ్య చెరువుగట్టున ఉన్న పాదుబద్ద సున్నపు బట్టిపై భాగంలో కూర్చొని, దాపులో రాప్ప దోసిలినిండా తీసుకుని కసిగా క్రిందకు విసురుతూ ఆకలితో అక్కడే చూడి చావాలనిపించింది.

నిర్జనమైన ప్రదేశంలోకి పోయి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చి, పిచ్చిగా, బిగ్గరగా నాకు వచ్చిన భాషలన్నిటిలోనూ ఆమె చేసిన మోసం గురించి అరవాలనిపించింది;

విభిన్నములు, వ్యతిరేకములు

అయిన భావాలు మిశ్రమవటంవలనే సాదా మనిషి ఒక్కోసారి గంభీరమైన వ్యక్తిగా కాని, లేదా హంతకుడుగాని, లేదా పిరికివాడుగానాని లేదా మానసిక రోగిగాకాని మూిపోతాడట !

ఆమె గురించి ఆలోచించి ఆలోచించి మెనడు మొద్దువారి పోయింది : చీకటిపడ్డా రైటు చేసుకోవా అనిపించ లేదు ఆ డీజిల్ లో ! వ్యధిత హృదయా లకు చీకటిలోనే శాంతి లభిస్తుందట !

* * *

కాలచక్రం రెండేళ్ళు ముందుకు కదిలింది.

వాళ్ళ డా డా మీ ద నిండుగా అందంగా చక్కటి పంటల వేసారు. పండిలలో : రీటులు పేర్చారు. నాలు మూలలా ట్యూ బు లై ట్లు వెలుగు తున్నాయి.

ప్రతి ఒక్కరి మొహంలోనూ సంతోషం ముద్రపేసుకుంది.

వట్టుచీరలలో వాళ్ళ వెద్ద వాళ్ళు హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు. చూడ ముచ్చలైన పకిణీలలో ఆమె చెల్లెళ్ళు హడావిడంతా తమదే అన్నట్లు తిరుగు తున్నారు.

కాని జరుగుతున్న శుభకార్యం ఆమె తమ్ముడి ఉపనయనం కాదు!

ఆమె వెళ్ళి, ఏ కిటికీ లోంచైతే నేను ఆమెను పరిశీలించానో, ఆ కిటికీలోంచే ఆమె

వివాహవేడుక తిలకించవల్సి వచ్చింది. నా డు ఆ హ్యో నిం ప బ డ ని ప్రేక్షకుణ్ణి !

నేడు ఆ మె చే ఆహ్వానింపబడిన ప్రేక్షకుణ్ణి !

ఆ నాడు ఆ వే డు క ను నేను నా కండ్లతో కన్నులారా చూసాను. కాని నేను అందుణ్ణి !

నామానసిక నేత్రం మూయబడింది. గాజు కళ్ళతో ఆ కంఠుని చూస్తున్నాను.

పురోహితుడు ఆ మె కు చదివే మంగళకర మంత్రాలు నాకు తుడి ఘుమిసులలోని నైవనామస్మరణలుగా వినిపిస్తున్నాయి!

సంతోషంతో ఆమెను మ్రోగింప బడే బజ్ జంభంశ్రీలు నాకు చాపు మేళంగా వినిపిస్తోంది!

ఆమె ముఖంలో సంతోషం గంతు లేస్తోంది.

నాకు దుఃఖం ముంచుకొస్తోంది.

ఒక్క సారి గా పీకవిసుక్కుని చచ్చిపోదామనిపించింది.

ఆపాలనుకున్న కన్నీరు అడు లేకుండా కట్టలు తెంచుకొని కాయ తోంది!

అలగాంబర్ పోవ "కంఠెన్ ఠెడ్ మాన్" నా కళ్ళల్లో కదిలాడు.

ప్రాచున క్లాస్ లో చెప్పిన ఆ పాఠం మనసులో మెదుల్తూ నన్ను చిత్ర హింస చేస్తోంది.

“దత్ అన్ సేన్ అన్ నోన్,
 చక్ లామెంబెడ్ లెట్ మి డై;
 అండ్ స్టీల్ ఫ్రం ది వరల్డ్,
 అండ్ నాట్ ఎ స్టోన్ ఔట్
 వేర్ ఇ లై.”

“వద్దు” నేను చచ్చి తరువాత నన్ను గుర్తుచేసే సమాధి కూడా నా కుండకూడదు. బ్రిటికి తృప్తి కి దూరమయ్యాను. కనీసం చచ్చే నా అది సాధిస్తాను. స్థిరనిశ్చయం నా మెదల నా చేతులు చుట్టిపోయాయి.

“ఏటి బాయి కలవ రితుండా! సీటి ఇప్టంచే నా నెయ్యి నలిపేస్తారేంటి? ఆమ్మగారు మికిచ్చారు.” అప్పలమ్మ ఓ చీటి నా చేతికిచ్చి తన చేతిని లాక్కుంటూ కేరేజీ పేయర్ మీద పెట్ట వెళ్ళిపోయింది.

ఒక్కసారి కళ్ళ నులుముకున్నాను. చీటి చమవుకున్నాను.

“అయ్యా! అలకేశ్వరరావు గారు,
 అంత కోపమేనే నేనంత బాధపడ
 తానో తెల్సా? తెల్సా? అఅఅఅ ...
 నూ తమ్ముడు మిమ్మల్ని పిలవటానికి

నిన్న మీ ఇంటికొస్తే తెక్కరడగారు కేరాఫ్ కాలేజీ ప్రొద్దున్నించి తీరిక లేదు. రెండు గంటలు నుంచి ఇటు చూస్తారేమోనని డా బామీ దే నిలు చున్నాను. హూ అయ్యగారు పక్కేసి ఉంటారు; ఏం కలలు కంటున్నారో?

మీకు నా మీద చాలా కోపం వచ్చింది కదూ! అందుకే భోంచేయ కుండా ఎనిమిదంకేసారు. వోజనంతో పాటు మీ కిష్టమని బొబ్బిట్లు కూడా కేరేజీలో పంపుతున్నాను. తిని శాంతిం చండి. అన్నట్లు... నగం మిగల్పం దోమ్! నేను కూడా కామిక్కు గుంటూరు ఉంటా.

ఇట్లు
 తమసొత్తు.

కిచిరీ తెలుపులు తెచ్చాను.

రన ద గ రు న్న అనురాగమంతా రింగుంచి నీ చూపుతో గుమ్మరించి నవ్వులు కుకిపిస్తోంది.

“పడినమ్మద చెరిగిపోదురో. షోగ్గర, పిల్లమనసు మారిపోదురో”

చూరంగా గా లి లో తేలికనున్న పాట నా చెవులకు అతిమధురంగా వినిపించింది.